

ความชอบธรรมในการเพิกถอนสิทธิเลือกตั้ง ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และการได้มาซึ่งวุฒิสภา พ.ศ. 2550

Rationality in the disfranchisement. According to Act Constitution regarding the election. And the acquisition of the Senate, 2550

ปริญญญา ศรีเกตุ*

บทคัดย่อ

การศึกษาเรื่อง “ความชอบธรรมในการเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่ง วุฒิสภา พ.ศ. 2550”นี้มีวัตถุประสงค์ที่จะศึกษาถึงบทบัญญัติ ของกฎหมายในเรื่องของการเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งตามที่บัญญัติไว้ในกฎหมายรัฐธรรมนูญ และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งวุฒิสภา พ.ศ. 2550 ที่กำหนดให้มีการกระทำหลายกรณีที่เป็นเหตุให้ผู้สมัครรับการเลือกตั้งถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้ง และมีการกำหนดองค์กรที่มีอำนาจเพิกถอนสิทธิในการสมัครรับการเลือกตั้งหลายองค์กรด้วยกัน นั้นเหมาะสมหรือไม่เพียงไรและควรหาแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขประการใด

วิธีการศึกษา เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Documentary Research) คือเป็นการค้นคว้า ข้อมูลจาก ตำรา ตำบทยกกฎหมาย บทความ เอกสารที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการเลือกตั้งและการเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งทั้งของไทยและต่างประเทศ

จากการศึกษาพบว่าหลักกฎหมายที่ใช้ในการเพิกถอนสิทธิของผู้มีสิทธิสมัครรับการเลือกตั้งได้

กำหนดถึงการกระทำที่เป็นเหตุให้มีการเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งนั้นมีจำนวนมากเกินไป ทำให้ผู้สมัครรับการเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภาต้องถูกตัดสิทธิในการที่จะมาเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา อีกทั้งองค์กรที่มีอำนาจในการเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งนั้นก็มีถึงสององค์กร ทำให้เกิดการใช้อำนาจเพิกถอนซ้ำซ้อนกันระหว่างองค์กรตุลาการและองค์กรคณะกรรมการการเลือกตั้ง

ข้อเสนอแนะ สำหรับข้อเสนอแนะในเรื่องนี้นั้นผู้วิจัยขอเสนอแนะให้มีการปรับปรุงบทบัญญัติในเรื่องของการกระทำที่เป็นเหตุแห่งการเพิกถอนสิทธิเลือกตั้ง โดยให้การกระทำที่มีผลทำให้การแสดงเจตนาของผู้มีสิทธิเลือกตั้งเปลี่ยนแปลงไปเท่านั้นที่มีผลทำให้ผู้สมัครรับการเลือกตั้งถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้ง ส่วนกระทำในกรณีอื่นๆ ก็เพียงให้ผู้กระทำความผิดรับโทษทางอาญาเท่านั้น ส่วนองค์กรที่มีอำนาจเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งก็ควรเป็นองค์กรตุลาการเท่านั้นโดยให้องค์กรคณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจในการสืบสวนสอบสวนหาข้อเท็จจริงและส่งเรื่องให้องค์กรตุลาการเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งต่อไป

คำสำคัญ : ความชอบธรรมในการเพิกถอนสิทธิเลือกตั้ง

Abstract

The purpose of this study is to investigate the law concerning the determination of compensation for the infringement of copyright, patent and trademark used at present time as to decide whether it is appropriate for the application account of profits, punitive damages and compensation of intellectual property infringement. Furthermore, the second purpose is to consider what amendments or improvements should be, in order to apply the law to alleviate the damages caused by infringement genuinely and effectively.

The qualitative research and documentary research are used in this study. The methodology is by searching for the information from textbooks, laws, articles, materials of law training courses including the judgement of Thai's and foreign courts of law concerning the determination of compensation for intellectual property infringement cases. All the information obtained is utilized as guidelines for amendment and improvements of Copy Right Act, Patent Act and Commercial law Article 438 which the court of law uses as the determination of compensation for wrongful acts in infringement of trademarks.

The research found that the measurements of law used for determining three types of intellectual property infringements are not effective enough to alleviate the damages the copy right owners. If the government can make an amendment and determination improvement of compensation for damages caused by infringement application account of profits

and punitive damages in trade Secret Act of the year 2002 for compensation of wrongful acts in intellectual property infringement cases, it will be fair for compensation for the damages of the injured persons who are affected.

Keywords: Rationally in the disfranchisement

บทนำ

ในประเทศที่มีการปกครองในระบอบประชาธิปไตย การเลือกตั้งนับว่าเป็นสิ่งสำคัญที่สุดเพราะทำให้เกิดการได้มาซึ่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภาที่จะเข้ามาทำหน้าที่แทนปวงชนชาวไทยทั่วประเทศ โดยในประเทศที่ปกครองในระบอบรัฐสภานั้นประชาชนสามารถเลือกสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเพื่อให้ผู้แทนราษฎรเข้าไปทำหน้าที่ในการใช้อำนาจนิติบัญญัติเพื่อออกกฎหมายกำหนดกรอบสิทธิและเสรีภาพของประชาชนภายในประเทศ อีกทั้งในบางประเทศสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจะมีส่วนในการเลือกนายกรัฐมนตรีขึ้นบริหารประเทศอันถือได้ว่าประชาชนเป็นผู้เลือกนายกรัฐมนตรีทางอ้อมนั่นเอง ดังนั้นการเลือกตั้งจึงเป็นจุดเริ่มต้นของการปกครองในระบอบประชาธิปไตยที่สำคัญประการแรกที่ต้องกระทำด้วยความสุจริตและยุติธรรม เพราะว่าถ้าการเลือกตั้งไม่ได้เป็นไปโดยความบริสุทธิ์ยุติธรรมมีการทุจริตซื้อเสียง จนได้คนโกงเข้ามาปกครองประเทศ ก็เท่ากับทำให้ประเทศหายนะไปครึ่งหนึ่งแล้ว

สำหรับประเทศไทยนั้นได้มีการเลือกตั้งเป็นครั้งแรก หลังจากมีการเปลี่ยนแปลงการปกครองวันที่ 24 มิถุนายน 2475 จากการปกครองในระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์ มาเป็นการปกครองในระบอบประชาธิปไตยภายใต้รัฐธรรมนูญอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข จากการเลือกตั้งที่ผ่านมานับตั้งแต่มีการเปลี่ยนแปลงการปกครอง และในปัจจุบันภายใต้กฎหมายรัฐธรรมนูญฉบับล่าสุด พ.ศ.

2250 ปรากฏว่ามี การทุจริตการเลือกตั้งมากมาย แม้ว่ารัฐธรรมนูญทุกฉบับรวมทั้งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ จะมีมาตรการทางกฎหมายในการเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งเพื่อเป็นการตัดสิทธิของผู้ที่สมัครเข้ารับ การเลือกตั้งแล้วไม่สุจริต ก็ตาม ก็ไม่สามารถหยุดยั้งการทุจริต การเลือกตั้งซื้อสิทธิขายเสียงได้

สำหรับการเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งในประเทศไทย นั้นได้มีขึ้นเป็นครั้งแรก เมื่อ พ.ศ. 2576 โดยในสมัยนั้น การกระทำที่เป็นเหตุให้เป็นการเพิกถอนสิทธิเลือกตั้ง มีเพียงไม่กี่กรณี จนกระทั่งกฎหมายเลือกตั้งผ่านมาถึง 7 ฉบับจนถึงปัจจุบัน ปรากฏว่าการกระทำที่เป็นเหตุ ให้มีการเพิกถอนการเลือกตั้งมีบัญญัติกำหนดไว้กฎหมาย รัฐธรรมนูญ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และการได้มา ซึ่งวุฒิสภา พ.ศ. 2550 พระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิก สภาท้องถิ่น หรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. 2545 และพระราช บัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. 2550 โดยเฉพาะถ้าพิจารณาเหตุของการกระทำที่ เป็นเหตุเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งนั้นมีถึง 25 กรณี ส่วนองค์กร ที่มีอำนาจในการเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งซึ่งมีบัญญัติไว้ ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทน ราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. 2550 และ พระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือ ผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. 2545 ได้กำหนดให้องค์กรที่มีอำนาจ เพิกถอนสิทธิเลือกตั้ง มีอยู่ 2 องค์กรคือ องค์กร คณะกรรมการการเลือกตั้ง และองค์กรตุลาการดังนี้

1. องค์กรคณะกรรมการการเลือกตั้ง โดย อำนาจ ในการเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งขององค์กรคณะกรรมการการ เลือกตั้งนั้นได้ถูกกำหนดโดยกฎหมายรัฐธรรมนูญแห่งราช อาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 มาตรา 239 พระราชบัญญัติการ เลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. 2545 มาตรา 36 โดยกฎหมายดังกล่าวได้กำหนดให้คณะ

กรรมการเลือกตั้งมีอำนาจเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของ ผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิก วุฒิสภา สมาชิกสภาท้องถิ่น และผู้บริหารท้องถิ่น ได้ก่อน มีการประกาศผลการเลือกตั้ง โดยมีหลักการสำคัญว่าถ้ามี การสอบสวนแล้วได้ความว่าผู้สมัครรับเลือกตั้งคนใด กระทำการอันเป็นการฝ่าฝืนกฎหมาย หรือมีพฤติการณ์เป็น ที่เชื่อได้ว่าผู้สมัครคนใด ก่อให้ผู้อื่นกระทำ สบสนุน หรือ รู้เห็นเป็นใจให้บุคคลอื่นกระทำการดังกล่าว หรือรู้ว่ามี การกระทำการดังกล่าวแล้วไม่ดำเนินการเพื่อระงับการกระทำนั้น และการกระทำดังกล่าวน่าจะมีผลให้การเลือกตั้งมิได้เป็น ไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม คณะกรรมการเลือกตั้ง มีอำนาจเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งเป็นเวลา 1 ปี และสิทธิเลือก ตั้งจะถูกเพิกถอนเมื่อคณะกรรมการเลือกตั้งมีคำสั่ง ดังกล่าวโดยหากเป็นการเลือกตั้งในระดับท้องถิ่นก็ให้เป็น อำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด

2. องค์กรตุลาการ สำหรับการเพิกถอนการเลือก ตั้งโดยองค์กรตุลาการนั้น องค์กรที่มีอำนาจเพิกถอนของ องค์กรตุลาการ ได้แก่ ศาลรัฐธรรมนูญ ศาลฎีกา และศาล อุทธรณ์โดยอำนาจดังกล่าวได้มีการตราไว้ในกฎหมาย รัฐธรรมนูญ มาตรา 237 พระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญ ว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและ การได้มาซึ่งวุฒิสภา พ.ศ. 2550 มาตรา 68 และพระราช บัญญัติสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. 2545 มาตรา 103 ซึ่งมีอยู่ 3 องค์กร ดังนี้

2.1 ศาลรัฐธรรมนูญ โดยกฎหมายให้อำนาจ ศาลรัฐธรรมนูญในอันที่จะเพิกถอน สิทธิเลือกตั้งในกรณี ที่มีการยุบพรรคการเมืองตามที่ปรากฏในรัฐธรรมนูญ และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการ เลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งวุฒิสภา พ.ศ. 2550 มาตรา 68 และมาตรา 237 ของกฎหมาย รัฐธรรมนูญ กล่าวคือหากผู้สมัครรับเลือกตั้งกระทำการ อันเป็นการฝ่าฝืนพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย การเลือกตั้งฯ ระเบียบ หรือประกาศของคณะกรรมการการ

เลือกตั้ง หรือมีเหตุการณ์ที่เชื่อได้ว่าผู้สมัครผู้ใดก่อให้เกิดผู้อื่นกระทำ สันนิษฐาน หรือรู้เห็นเป็นใจ ให้บุคคลอื่นกระทำการดังกล่าว หรือรู้ว่ามีกระทำความผิดเป็นการฝ่าฝืนพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งฯ แต่ไม่ดำเนินการเพื่อระงับการกระทำนั้น ถ้าคณะกรรมการการเลือกตั้งเห็นว่าการกระทำนั้นน่าจะมีผลให้การเลือกตั้งมิได้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม และปรากฏหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าหัวหน้าพรรคการเมืองหรือกรรมการบริหารพรรคการเมืองมีส่วนรู้เห็น หรือปล่อยปละละเลย หรือทราบถึงการกระทำนั้นแล้วมิได้ยับยั้งหรือแก้ไข เพื่อให้การเลือกตั้งเป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม ให้ถือว่าพรรคการเมืองนั้นกระทำการเพื่อให้ได้มาซึ่งอำนาจในการปกครองประเทศโดยวิธีการซึ่งมิได้บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งเสนอคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อให้ยุบพรรคการเมืองนั้น หากศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งให้ยุบพรรคการเมือง ศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของหัวหน้าพรรคการเมืองและกรรมการบริหารพรรคการเมืองเป็นเวลาห้าปีนับแต่วันที่มิได้คำสั่งให้ยุบพรรคการเมืองกรณีหนึ่ง และกรณีพรรคการเมืองใช้สิทธิและเสรีภาพ ตามรัฐธรรมนูญเพื่อล้มล้างการปกครองในระบอบประชาธิปไตย หรือเพื่อให้ได้มาซึ่งอำนาจในการปกครองประเทศโดยวิธีการซึ่งมิได้บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญและอัยการสูงสุด ได้ส่งเรื่องให้ศาลรัฐธรรมนูญยุบพรรคการเมืองนั้น หากศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคการเมืองดังกล่าว ศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของหัวหน้าพรรคการเมืองและกรรมการบริหารพรรคการเมืองที่ถูกยุบในขณะที่กระทำความผิดเป็นระยะเวลาห้าปีนับแต่วันที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งอีกกรณีหนึ่ง

2.2 ศาลฎีกา โดยกฎหมายรัฐธรรมนูญ มาตรา 219 วรรค 3 ให้ศาลฎีกามีอำนาจพิจารณา และวินิจฉัยชี้ขาดคดีเกี่ยวกับการเลือกตั้งและการเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการ

ได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และการได้มาซึ่งวุฒิสภา พ.ศ. 2550 มาตรา 111 โดยมาตราดังกล่าวบัญญัติว่า “เมื่อประกาศผลการเลือกตั้งแล้ว ถ้าปรากฏหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าการเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งใดมิได้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม หรือสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรผู้ใดหรือผู้สมัครผู้ใดกระทำการใด ๆ โดยไม่สุจริตเพื่อที่จะให้ตนเองได้รับเลือกตั้ง หรือได้รับเลือกตั้งมาโดยไม่สุจริตโดยผลของการที่บุคคลหรือพรรคการเมืองใดได้กระทำทั้งนี้ อันเป็นการฝ่าฝืนพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ระเบียบหรือประกาศของคณะกรรมการการเลือกตั้ง หรือพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งยื่นคำร้องต่อศาลฎีกาเพื่อพิจารณา ในกรณีที่ปรากฏจากการไต่สวนของศาลฎีกาว่ามีเหตุอันควรเชื่อได้ว่ากรณีเป็นไปตามคำร้องของคณะกรรมการการเลือกตั้ง ให้ศาลฎีกาสั่งให้มีการเลือกตั้งใหม่หรือเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร หรือผู้สมัครผู้ใดที่กำหนดเวลาห้าปี แล้วแจ้งให้ประธานสภาผู้แทนราษฎรและนายกรัฐมนตรีทราบ

ในกรณีที่ศาลฎีกาได้รับคำร้องตามวรรคหนึ่งแล้ว ให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรผู้ยื่นเหตุการปฏิบัติหน้าที่จนกว่าศาลฎีกาจะมีคำสั่งยกคำร้อง และถ้าศาลฎีกามีคำสั่งให้เลือกตั้งใหม่หรือเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ให้สมาชิกภาพของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรผู้นั้นสิ้นสุดลง

2.3 ศาลอุทธรณ์ สำหรับอำนาจในการเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของศาลอุทธรณ์ มีบัญญัติไว้ในกฎหมายรัฐธรรมนูญ มาตรา 219 วรรค 3 ดังนี้คือ ให้ศาลอุทธรณ์มีอำนาจพิจารณาและวินิจฉัยคดีที่เกี่ยวกับการเลือกตั้งและการเพิกถอนสิทธิเลือกตั้ง ในการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่น และผู้บริหารท้องถิ่น ทั้งนี้วิธีพิจารณาและวินิจฉัยคดีให้เป็นไปตามระเบียบที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกากำหนด

โดยต้องใช้ระบบใบส่วนใหญ่และเป็นไปอย่างรวดเร็ว

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา ที่กล่าวมาข้างต้นเห็นได้ว่าการที่กฎหมายได้กำหนดเหตุแห่งการเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งไว้ถึง 25 กรณี และกำหนดองค์การที่มีอำนาจ เพิกถอนสิทธิเลือกตั้งไว้ถึง 2 องค์การนั้น ทำให้เกิดปัญหาว่าเหตุแห่งการเพิกถอนและองค์การที่มีอำนาจเพิกถอนนั้นกฎหมายกำหนดไว้มากเกินไปและเหมาะสำหรับการเลือกตั้งในประเทศไทยหรือไม่ และการที่กฎหมายตราให้มีองค์การที่มีอำนาจเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งมีถึง 2 องค์การ นั้นมากเกินไปจนเกิดความไม่เป็นเอกภาพในการเพิกถอนหรือไม่ งานวิจัยเล่มนี้ จึงมุ่งศึกษาใน 2 กรณีคือ

กรณีแรก มุ่งศึกษาถึงเหตุแห่งการเพิกถอนตามที่มีการตราไว้ในกฎหมายรัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2550 พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. 2550 และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. 2550 ว่าที่มีจำนวนถึง 25 กรณีนั้นถูกต้องเหมาะสมหรือไม่

กรณีที่สอง มุ่งศึกษาถึงองค์การที่มีอำนาจเพิกถอนที่มีการตราไว้ในกฎหมายรัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2550 พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. 2550 พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. 2550 นั้นว่ามีถึง 2 องค์การนั้นเหมาะสมหรือไม่เพียงไร โดยวิเคราะห์เปรียบเทียบกับหลักกฎหมายต่างประเทศเพื่อหาแนวทางที่เหมาะสมมาปรับปรุงหลักกฎหมายของประเทศไทยดังกล่าวต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาบทบัญญัติของกฎหมายตลอดจนแนวคิด ทฤษฎีและความแตกต่างเกี่ยวกับการเลือกตั้ง
2. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบบทบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดเหตุแห่งการเพิกถอนการเลือกตั้งและองค์การ

ที่มีอำนาจเพิกถอน การเลือกตั้งระหว่างประเทศไทยกับต่างประเทศ

3. เพื่อเป็นการศึกษาหาแนวทางเพื่อใช้เป็นข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไขในเรื่องของการกำหนดเหตุแห่งการเพิกถอนและองค์การที่มีอำนาจเพิกถอนที่เหมาะสมกับการเลือกตั้งในประเทศไทย

สมมุติฐานการวิจัย

ถึงแม้ว่ากฎหมายรัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2550 พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และการได้มาซึ่งวุฒิสภา พ.ศ. 2550 และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. 2550 จะได้กำหนดเหตุแห่งการเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งไว้ถึง 25กรณีและกำหนดองค์การในการเพิกถอนเลือกตั้งไว้ถึง 2 องค์การก็ตาม ก็ได้ทำให้การเลือกตั้งในแต่ละครั้งเป็นไปโดยบริสุทธิ์และเที่ยงธรรมได้ อีกทั้งยังทำให้กระบวนการเพิกถอนล่าช้าและไม่มีความเป็นเอกภาพอีกด้วย

ดังนั้นถ้ารัฐได้มีการปรับปรุงบทบัญญัติในเรื่องเหตุแห่งการเพิกถอนสิทธิเลือกตั้ง และการกำหนดองค์การที่มีอำนาจในการเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งเสียใหม่โดยนำแนวคิดและหลักกฎหมายเกี่ยวกับการเลือกตั้งที่ใช้ในต่างประเทศและเป็นที่ยอมรับมาปรับใช้ก็น่าจะช่วยให้การเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งเป็นไปได้อย่างรวดเร็วและตัดวงจรการทุจริตการเลือกตั้งได้มากกว่าที่เป็นมาแต่เดิม

ขอบเขตของการวิจัย

ศึกษาแนวคิดทฤษฎีและหลักกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการเลือกตั้ง กฎหมายรัฐธรรมนูญ พ.ศ.2550,พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งวุฒิสภา พ.ศ. 2550 พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. 2550,พระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. 2545 หลักกฎหมายว่าด้วยการ

เลือกตั้งของต่างประเทศ ได้แก่ สหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี, สหราชอาณาจักร และสหรัฐอเมริกา

วิธีดำเนินการวิจัย

เป็นการวิจัยเอกสาร (Documentary Research) โดยค้นคว้าข้อมูลจากตำราและตัวบทกฎหมายของไทยและต่างประเทศ บทความ เอกสารประกอบการอบรม งานวิจัย ตลอดจนแนวคำพิพากษาของไทยและต่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับการเพิกถอนสิทธิการเลือกตั้ง

ประโยชน์ที่รับจากการวิจัย

1. ได้รับความรู้เกี่ยวกับแนวคิด ทฤษฎีและความแตกต่างเกี่ยวกับการเลือกตั้ง
2. ได้ทราบข้อมูลเกี่ยวกับการกำหนดเหตุแห่งการเพิกถอนการเลือกตั้งและองค์กรที่มีอำนาจเพิกถอนการเลือกตั้งระหว่างประเทศไทยกับต่างประเทศ
3. ได้แนวทางเพื่อใช้เป็นข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไขในเรื่องของการกำหนดเหตุแห่งการเพิกถอนและองค์กรที่มีอำนาจเพิกถอนที่เหมาะสมกับการเลือกตั้งในประเทศไทย

สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษาปัญหาเกี่ยวกับการเพิกถอนสิทธิเลือกตั้ง สรุปผลการวิจัย ได้ดังนี้

สรุปกรณีการเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งในประเทศไทย สิทธิเลือกตั้งเป็นสิทธิที่มีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งในระบอบประชาธิปไตย เพราะตามระบอบประชาธิปไตยแล้วอำนาจอธิปไตยซึ่งเป็นอำนาจอิสระสูงสุดในประเทศเป็นของประชาชนทุกคนการเลือกตั้งผู้แทนประชาชนจึงมีความสำคัญยิ่งในฐานะเป็นเครื่องมือในการใช้อำนาจอิสระของประชาชนโดยประชาชนผู้เป็นเจ้าของนั้น ฉะนั้นสิทธิเลือกตั้งจึงเป็นสิทธิที่มีความสำคัญแก่ประชาชนเนื่องจากเป็นสิทธิของเจ้าของอำนาจอธิปไตยที่จะใช้ในการเลือกตั้งผู้

แทนให้อำนาจอธิปไตยแทนตนการมีสิทธิเลือกตั้งจึงอาจกล่าวได้ว่าเป็นการมีสถานะของความเป็นเจ้าของประเทศเฉพาะพลเมืองของประเทศเท่านั้นที่มีสิทธิเลือกตั้งได้

นอกจากนั้นในแง่การมีส่วนร่วมทางการเมืองแล้ว สิทธิเลือกตั้งยังเป็นเครื่องมือที่ใช้สะท้อนความต้องการของประชาชนว่าต้องการให้รัฐดำเนินการอย่างไรเพื่อแก้ไขปัญหาของประชาชนไม่ว่าจะเป็นปัญหาด้านเศรษฐกิจ สังคม การศึกษา หรือปัญหาอื่นใดก็ตาม ทั้งนี้เพราะในการเลือกตั้งประชาชนย่อมจะต้องเลือกผู้แทนของตนเพื่อใช้อำนาจนิติบัญญัติในทางที่ตนในฐานะผู้มีสิทธิเลือกตั้งต้องการและในระบบรัฐสภาแล้วเมื่อผู้แทนประชาชนได้เลือกฝ่ายบริหาร ฝ่ายบริหารก็ต้องบริหารประเทศตามนโยบายที่หาเสียงในการเลือกตั้งอันอาจกล่าวได้ว่าเป็นมูลเหตุจูงใจของประชาชนที่เลือกผู้แทนและผู้บริหารประเทศ

จากการศึกษาประวัติของการเลือกตั้งพบว่าสิทธิเลือกตั้งเป็นสิ่งที่พัฒนาการจากการต่อสู้ระหว่างประชาชนและผู้ปกครองประเทศในประเทศที่เจริญแล้วสิทธิเลือกตั้งเป็นสิทธิที่ได้มาจากการต่อสู้ทางชนชั้นทั้งสิ้นไม่ว่าจะเป็นอังกฤษที่มีการเรียกร้องสิทธิเลือกตั้งตั้งแต่สมัยยุคกลางในฝรั่งเศสที่มีการเรียกร้องสิทธิเลือกตั้งจนกระทั่งมีการอภิวัฒน์ใหญ่ล้มล้างการปกครองของทรราชเมื่อ ค.ศ. 1789 หรือในเยอรมนีที่เรียกร้องสิทธิเลือกตั้งพร้อม ๆ กับการเรียกร้องให้มีการรวมชาติเยอรมันการต่อสู้ให้ได้มาซึ่งสิทธิเลือกตั้งโดยประชาชนได้พัฒนาเรื่อยมานับหลายร้อยปี ตั้งแต่ครั้งที่ประชาชนไม่มีสิทธิเลือกตั้ง ประชาชนมีสิทธิเลือกตั้งเป็นจำนวนน้อย จนกระทั่งประชาชนส่วนใหญ่มีสิทธิเลือกตั้งพัฒนาการดังกล่าวได้ดำเนินเรื่อยมาพร้อมกับการลดข้อจำกัดของการมีสิทธิเลือกตั้งลงเรื่อย ๆ จนกระทั่งเมื่อเข้าสู่ศตวรรษที่ 20 จึงเป็นที่ยอมรับกันในนานาประเทศว่าสิทธิเลือกตั้งต้องเป็นการทั่วไป (Universal Suffrage) ถึงขนาดได้รับการบัญญัติเป็นปณิญาสาว่าด้วยสิทธิมนุษยชนว่าพลเมืองทุกคนจะต้องมีส่วนร่วมที่จะเลือกผู้แทนของตนโดยการใช้สิทธิเลือกตั้ง

อย่างไรก็ตาม แม้ว่าความสำคัญของสิทธิเลือกตั้งจะพัฒนามาอย่างยืดยาวถึงขนาดแล้วก็ตามปรากฏว่าไม่มีประเทศใดในโลกที่ให้ประชาชนทุกคนมีสิทธิเลือกตั้งได้อย่างไม่มีข้อยกเว้น การจำกัดสิทธิเลือกตั้งยังคงปรากฏอยู่เพียงแต่จะต้องมีข้อจำกัดให้น้อยที่สุด เช่น ข้อจำกัดด้วยอายุ สภาพจิตใจ ความผูกพันต่อรัฐ รวมถึงเรื่องความประพฤติที่เหมาะสมที่จะมีสิทธิเลือกตั้งด้วย โดยในข้อจำกัดเรื่องความประพฤตินี้แต่ละประเทศก็ปรากฏข้อจำกัดที่แตกต่างกันออกไปแต่โดยทั่วไปแล้วมักจะรวมถึงการกระทำผิดอาญาและการกระทำผิดเกี่ยวกับการเลือกตั้ง

ตามหลักของการจำกัดสิทธิจะปรากฏกฎเกณฑ์หรือเงื่อนไขที่รัฐจะต้องคำนึงถึงในการจำกัดสิทธิของประชาชน เช่น จะต้องกระทำเท่าที่จำเป็น จะกระทบกระเทือนต่อสาระสำคัญแห่งสิทธิไม่ได้ เป็นต้น ดังนั้นในการจำกัดสิทธิเลือกตั้งซึ่งมีฐานะเป็นสิทธิพลเมืองอย่างหนึ่งรัฐจะต้องคำนึงถึงกฎเกณฑ์ต่างๆ เหล่านั้นด้วย จึงเป็นปัญหาว่าการเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งซึ่งเป็นการจำกัดสิทธิอย่างหนึ่งนั้นจะกระทำได้หรือไม่กระทำได้เพียงใดและกระทำได้อย่างไร

ตามระเบียบกฎหมายไทยแล้ว จากการศึกษาพบว่าระบบกฎหมายไทยยอมรับการเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของบุคคลโดยกระทำได้ทั้งในการเลือกตั้งระดับชาติและระดับท้องถิ่นและได้เริ่มเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งมาตั้งแต่ พ.ศ. 2476 เรื่อยมาจนถึงปัจจุบัน อย่างไรก็ตามในกฎหมายเลือกตั้งฉบับแรกของไทยกลับไม่มีการเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งแต่อย่างใด

ฐานะทางกฎหมายของการเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งในระบบกฎหมายไทยได้รับการยอมรับในคำพิพากษาของศาลจนถึงปัจจุบันว่ามีใช้โทษทางอาญา แต่เป็นมาตรการที่มุ่งจะจำกัดสิทธิของผู้ทุจริต กระนั้นก็ตีมีประเด็นนำพิจารณาและเป็นที่ถกเถียงกันในทางวิชาการว่าแม้การเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งมิใช่โทษทางอาญาก็ตามแต่การเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งก็มีผลเป็นการจำกัดสิทธิ

ของประชาชนเช่นเดียวกับโทษทางอาญาจึงควรหรือไม่ที่จะนำหลักเกณฑ์บางประการของโทษทางอาญามาใช้บังคับแก่การเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งด้วยเพื่อประกันสิทธิเสรีภาพของประชาชน เช่น หลักห้ามนากฎหมายมาใช้บังคับย้อนหลังเป็นผลร้าย เป็นต้น

ในการเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งครั้งแรกนั้นปรากฏว่าการกระทำที่เป็นเหตุให้เพิกถอนสิทธิเลือกตั้งมีเพียงไม่มากนักและองค์กรที่มีอำนาจเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งปรากฏเพียงองค์กรเดียวคือศาลยุติธรรมเท่านั้น อย่างไรก็ตามเมื่อเวลาผ่านไปการกระทำที่เป็นเหตุให้เพิกถอนสิทธิเลือกตั้งกลับเพิ่มมากขึ้นเรื่อยๆ และองค์กรที่มีอำนาจเพิกถอนสิทธิกลับปรากฏองค์กรเพิ่มขึ้นใหม่อย่างคณะกรรมการการเลือกตั้งซึ่งมีอำนาจเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งและอำนาจดังกล่าวไม่อาจมีองค์กรอื่นใดตรวจสอบได้อีก

จึงมีปัญหว่าการกระทำใดบ้างที่ควรจะเป็นเหตุให้เพิกถอนสิทธิเลือกตั้งและองค์กรใดที่ควรมีอำนาจเพิกถอนสิทธิเลือกตั้ง

จากการศึกษาระบบกฎหมายไทยและระบบกฎหมายต่างประเทศผู้วิจัยมีความเห็นว่าการเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งตามระบบกฎหมายไทยย่อมสามารถกระทำได้เพราะไม่อาจเป็นไปได้ที่จะให้ประชาชนทุกคนในประเทศมีสิทธิเลือกตั้ง เนื่องจากประชาชนบางคนอาจมีความประพฤติไม่เหมาะสมแต่ในประเด็นว่าการกระทำใดบ้างที่สมควรจะเป็นเหตุให้เพิกถอนสิทธิเลือกตั้งนั้นผู้วิจัยเห็นว่าการกระทำดังกล่าวตามกฎหมายไทยมีลักษณะที่มีจำนวนมากเกินไปกล่าวคือ การเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งครอบคลุมการกระทำต่างๆ มากเกินไปไม่ว่าการกระทำที่มีผลทำให้การแสดงเจตจำนงของประชาชนบิดเบือนไปจากเจตจำนงที่แท้จริงโดยตรงหรือการกระทำที่เป็นเพียงผิดข้อห้ามตามกฎหมายหรือการกระทำที่ไม่สมควรก็ล้วนเป็นเหตุให้เพิกถอนสิทธิเลือกตั้งทั้งสิ้น

นอกจากนี้ ผู้วิจัยยังมีความเห็นว่าการกระทำ

ที่เป็นเหตุให้เพิกถอนสิทธิเลือกตั้งควรจะจำกัดเฉพาะการกระทำที่ทำให้การแสดงเจตจำนงของประชาชนบิดเบือนไปจากเจตจำนงที่แท้จริงโดยตรงเท่านั้นส่วนการกระทำอื่น ๆ ไม่ควรเป็นเหตุให้เพิกถอนสิทธิเลือกตั้งหากแต่ควรใช้มาตรการอื่นๆ บังคับเมื่อการฝ่าฝืน เช่น จำคุกหรือปรับ ก็เป็นการเพียงพอแล้วเพราะสิทธิเลือกตั้งเป็นสิทธิแสดงถึงความเป็นพลเมืองเจ้าของประเทศการเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งจึงไม่อาจกระทำได้อย่างง่ายหากแต่ควรกระทำโดยจำกัดอย่างยิ่งมิฉะนั้นจะเป็นการจำกัดสิทธิของประชาชนเกินความจำเป็น

ส่วนประเด็นเรื่ององค์กรที่มีอำนาจเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งนั้นตามกฎหมายไทยปรากฏว่าองค์กรดังกล่าวมีทั้งองค์กรที่มีลักษณะการใช้อำนาจปกครอง เช่น คณะกรรมการการเลือกตั้ง และองค์กรที่ใช้อำนาจตุลาการ เช่น ศาลรัฐธรรมนูญและศาลยุติธรรม ผู้วิจัยเห็นว่าการให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งมีความไม่เหมาะสมอย่างยิ่งเพราะคณะกรรมการการเลือกตั้งมีทั้งอำนาจสอบสวนการกระทำผิดและมีอำนาจเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งในตัวเอง นอกจากนี้คำสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งดังกล่าวยังไม่อาจตรวจสอบโดยองค์กรอื่นใดได้หากคณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งอาจทำให้เกิดปัญหาเรื่องความเป็นกลางและทำคำสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายเพราะอาจมีอคติและเห็นผู้อื่นใดคำสั่งนั้นยังไม่สามารถถูกตรวจสอบในเรื่องความชอบด้วยกฎหมายได้อีก ทำให้บุคคลที่ถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งอาจไม่ได้รับความเป็นธรรมและการประกันสิทธิที่ดีเพียงพอได้

ในเรื่องการใช้อำนาจขององค์กรที่มีอำนาจเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งอันได้แก่คณะกรรมการการเลือกตั้งและองค์กรตุลาการ ปรากฏว่าต่างมีการใช้อำนาจเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งใน 2 ลักษณะกล่าวคือ ลักษณะแรกเป็นการใช้อำนาจเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งได้โดยลำพังปราศจากมาตรการอื่นใดประกอบอันได้แก่กรณีการเพิกถอนสิทธิ

เลือกตั้งโดยคณะกรรมการการเลือกตั้งและกรณีของศาลฎีกาและศาลอุทธรณ์เนื่องจากสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกสภา สมาชิกสภาท้องถิ่น ผู้บริหารท้องถิ่น หรือ ผู้สมัครรับเลือกตั้งกระทำการใดๆ โดยไม่สุจริตเพื่อที่จะให้ตนเองได้รับเลือกตั้ง อันเป็นการฝ่าฝืนกฎหมายประการหนึ่งและลักษณะที่สองเป็นการใช้อำนาจเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งในลักษณะที่เป็นมาตรการประกอบการใช้มาตรการอื่นๆ อันทำให้ไม่สามารถเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งโดยลำพังแต่เพียงผู้เดียวได้ อันได้แก่กรณีการเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งโดยศาลรัฐธรรมนูญที่จะเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งได้ก็ต่อเมื่อมีการยุบพรรคการเมืองและกรณีของศาลยุติธรรมในการพิจารณาคดีอาญาตามพระราชบัญญัติต่างๆ ที่กล่าวถึงในวิจัยเล่มนี้ที่จะเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งได้ต่อเมื่อมีการลงโทษอาญา เช่น จำคุกหรือปรับเสียก่อนประการหนึ่งจึงมีประเด็นพิจารณาการเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งตามระบบกฎหมายไทยควรจะกระทำในลักษณะเช่นไร

ในเรื่องระยะเวลาของการเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งที่องค์กรต่าง ๆ ใช้อำนาจเพิกถอนนั้นตามกฎหมายไทยมีระยะเวลาที่หลากหลายมากตั้งแต่ 1 ปีจนถึง 20 ปี จึงเป็นปัญหาเช่นกันว่าองค์กรที่มีอำนาจเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งควรจะใช้อำนาจเพิกถอนได้เป็นเวลานานเท่าใด มิฉะนั้นอาจจะเป็นการกระทำเกินความจำเป็นได้

อภิปรายผล

สิทธิเลือกตั้งเป็นสิ่งที่พัฒนาการจากการต่อสู้ระหว่างประชาชนและผู้ปกครองประเทศในประเทศที่เจริญแล้วสิทธิเลือกตั้งเป็นสิทธิที่ได้มาจากการต่อสู้ทางชนชั้น ทั้งสิ้นไม่ว่าจะเป็นอังกฤษที่มีการเรียกร้องสิทธิเลือกตั้งตั้งแต่สมัยยุคกลางในฝรั่งเศสที่มีการเรียกร้องสิทธิเลือกตั้งจนกระทั่งมีการปฏิวัติใหญ่ล้มล้างการปกครองของทรราชเมื่อ ค.ศ. 1789 หรือในเยอรมนีที่เรียกร้องสิทธิเลือกตั้งพร้อมๆ กับการเรียกร้องให้มีการรวมชาติเยอรมัน การต่อสู้ให้ได้มาซึ่งสิทธิเลือกตั้งโดยประชาชน จนกระทั่ง

เมื่อเข้าสู่ศตวรรษที่ 20 จึงเป็นที่ยอมรับกันในนานาประเทศว่าสิทธิเลือกตั้งต้องเป็นการทั่วไป (Universal Suffrage) ถึงขนาดได้รับการบัญญัติเป็นปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชนว่าพลเมืองทุกคนจะต้องมีส่วนร่วมที่จะเลือกผู้แทนของตนโดยการใช้สิทธิเลือกตั้ง

การเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งตามระเบียบกฎหมายไทยได้ยอมรับการเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของบุคคลโดยกระทำได้ทั้งในการเลือกตั้งระดับชาติและระดับท้องถิ่น และได้เริ่มเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งมาตั้งแต่ พ.ศ. 2476 เรื่อยมาจนถึง ฐานะทางกฎหมายของการเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งในระบบกฎหมายไทยได้รับการยอมรับในคำพิพากษาของศาลจนถึงปัจจุบันว่ามีใช้โทษทางอาญาแต่การเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งก็มีผลเป็นการจำกัดสิทธิของประชาชนเช่นเดียวกับโทษทางอาญา เพราะมีการหลักเกณฑ์บางประการของโทษทางอาญาที่ใช้บังคับแก่การเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งด้วยเพื่อประกันสิทธิเสรีภาพของประชาชน เช่น หลักห้ามนำกฎหมายมาใช้บังคับย้อนหลังเป็นผลร้าย เป็นต้น

ในการเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งครั้งแรกนั้นปรากฏว่าการกระทำที่เป็นเหตุให้เพิกถอนสิทธิเลือกตั้งมีเพียงไม่มากนักและองค์กรที่มีอำนาจเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งปรากฏเพียงองค์กรเดียวคือศาลยุติธรรมเท่านั้น อย่างไรก็ตามเมื่อเวลาล่วงเลยไปการกระทำที่เป็นเหตุให้เพิกถอนสิทธิเลือกตั้งกลับเพิ่มมากขึ้นเรื่อย ๆ และองค์กรที่มีอำนาจเพิกถอนสิทธิกลับปรากฏองค์กรเพิ่มขึ้นใหม่อย่างคณะกรรมการการเลือกตั้งซึ่งมีอำนาจเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งและอำนาจดังกล่าวไม่อาจมีองค์กรอื่นใดตรวจสอบได้อีก

อย่างไรก็ตาม แม้ว่าความสำคัญของสิทธิเลือกตั้งจะพัฒนาอย่างยืงยวดถึงขนาดแล้วก็ตามปรากฏว่าไม่มีประเทศใดในโลกที่ให้ประชาชนทุกคนมีสิทธิเลือกตั้งได้อย่างไม่มีข้อยกเว้น การจำกัดสิทธิเลือกตั้งยังคงปรากฏอยู่เพียงแต่จะต้องมีข้อจำกัดให้น้อยที่สุด เช่น ข้อจำกัดด้วย

อายุ สภาพจิตใจ ความผูกพันต่อรัฐ รวมถึงเรื่องความประพฤติที่เหมาะสมที่จะมีสิทธิเลือกตั้งด้วยโดยในข้อจำกัดเรื่องความประพฤติในแต่ละประเทศก็ปรากฏข้อจำกัดที่แตกต่างกันออกไปแต่โดยทั่วไปแล้วมักจะรวมถึงการกระทำผิดอาญาและการกระทำผิดเกี่ยวกับการเลือกตั้ง

ข้อเสนอแนะ

จากที่ได้ทำการศึกษากฎหมายเกี่ยวกับการเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งทั้งกฎหมายไทยและต่างประเทศแล้วผู้วิจัยขอเสนอแนะแนวทางแก้ไขกฎหมายที่เกี่ยวกับการเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของประเทศไทยโดยให้หลักกฎหมายต่างประเทศเป็นแนวทางในการแก้ไขดังนี้

1) แก้ไขระบบการจำกัดสิทธิเลือกตั้งในประเทศไทย

แก้ไขระบบการจำกัดสิทธิเลือกตั้งในประเทศไทยโดยควรเลือกระหว่างการให้บุคคลที่รับโทษจำคุกมีสิทธิเลือกตั้งและเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของบุคคลที่กระทำการไม่สมควรเช่นเดียวกับเยอรมนีกับการจำกัดคุณสมบัติที่จะมีสิทธิเลือกตั้งโดยอาศัยเกณฑ์ต้องโทษจำคุกเช่นเดียวกับสหรัฐอเมริกาเพียงอย่างเดียวอย่างหนึ่งเท่านั้นไม่ควรจำกัดคุณสมบัติของผู้มีสิทธิเลือกตั้งและเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้กระทำการไม่สมควรทั้งสองกรณีเพราะหากเลือกดำเนินการทั้งสองกรณีจะเป็นการจำกัดสิทธิเลือกตั้งของบุคคลเกินกว่าความจำเป็นเนื่องจากเมื่อบุคคลถูกศาลพิพากษาให้จำคุกจากการกระทำความผิดอย่างใดอย่างหนึ่งแล้วบุคคลนั้นย่อมไม่มีสิทธิเลือกตั้งในทันทีจึงไม่จำเป็นต้องเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของบุคคลแต่อย่างใด

2) แก้ไขเหตุที่ใช้ในการเพิกถอนสิทธิเลือกตั้ง

สำหรับการกระทำใดที่ควรเป็นเหตุให้เพิกถอนสิทธิเลือกตั้งหากประเทศไทยไม่กำหนดแนวทางการจำกัดสิทธิตามแบบประเทศเยอรมนีแล้ว ประเทศไทยควรจะบัญญัติให้เฉพาะแต่การกระทำที่ทำให้การแสดงเจตจำนงของประชาชนบิดเบือนไปจากเจตจำนงที่แท้จริง

โดยตรงเท่านั้นไม่ควรบัญญัติการกระทำที่เป็นเหตุเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งมากจนเกินควรเพราะการบัญญัติดังกล่าวเป็นการบัญญัติกฎหมายเดิมของสภราชอาณาจักซึ่งใช้ระบบกฎหมายคอมมอนลอว์ อันเป็นระบบกฎหมายที่กฎหมายลายลักษณ์อักษรมีรายละเอียดมากเพื่อจำกัดการใช้อำนาจของศาลมีลักษณะของการบัญญัติกฎหมายอย่างไม่เป็นระบบประเทศไทยซึ่งใช้ระบบซีวิลลอว์จึงไม่ควรเดินตามแนวทางดังกล่าวอีกทั้งปัจจุบันสภราช

อาณาจักได้ลดการกระทำที่เป็นเหตุแห่งการเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งลงมาแล้ว ดังนั้นแนวทางของประเทศไทยจึงควรคิดทบทวนว่าการกระทำใดที่ทำการแสดงเจตจำนงของประชาชนบิดเบือนไปจากเจตจำนงที่แท้จริงโดยตรงอันควรเป็นเหตุให้เพิกถอนสิทธิเลือกตั้ง เช่น การกระทำบางกรณีไม่ควรจะลงโทษผู้กระทำไม่ว่าในกรณีใดก็ตาม เช่น การขนส่งผู้มีสิทธิเลือกตั้งไปเลือกตั้งเพราะบางครั้งการกระทำดังกล่าวอาจเป็นไปเนื่องจากความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่

ของบรรดาผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่อาศัยในละแวกใกล้เคียงกันหรือเนื่องจากการคมนาคมไม่สะดวก หากมีการขนส่งผู้มีสิทธิเลือกตั้งมาใช้สิทธิพร้อม ๆ กัน

เอกสารอ้างอิง

- กรมพล ทอรรถธรรมาชาติ. (2539). **การเลือกตั้งพรรคการเมืองและเสถียรภาพของรัฐบาล**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ มาสเตอร์เพลส.
- คณะสมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญ. (2541). **รวมสาระรัฐธรรมนูญฉบับประชาชน**. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มติชน.
- ชัยวัฒน์ วงศ์วัฒนศานต์. (2540) **กฎหมายวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง**. กรุงเทพฯ : จีระวิชาการพิมพ์.
- เชื้อคงคากุล. (2496). **กฎหมายเลือกตั้ง**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- เชาวนะ ไตรมาศ. (2541). **ข้อมูลพื้นฐาน 66 ปี ประชาธิปไตยไทย**. กรุงเทพฯ : สถาบันนโยบายการศึกษา.
- ดาร์รี่ บุรณนันทน์. (2539). **กฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ กฎหมายรัฐธรรมนูญ กฎหมายพรรค การเมือง**. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์นิติธรรม.
- บรรเจิด สิงคะเนติ. (2548). **หลักกฎหมายเกี่ยวกับการควบคุมฝ่ายปกครอง**. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์วิญญูชน.
- บรรเจิด สิงคะเนติ. (2543). **หลักพื้นฐานของสิทธิเสรีภาพ และศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ตามรัฐธรรมนูญ**. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์วิญญูชน.
- บรรเจิด สิงคะเนติ. (2545). **การควบคุมและการตรวจสอบการใช้อำนาจอรัฐ**. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์วิญญูชน.
- บวรศักดิ์ อุวรรณโณ. (2542). **การสร้างธรรมาภิบาลในสังคมไทย**. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์วิญญูชน.
- รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย 2540
- รัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย 2550
- พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งวุฒิสภา พ.ศ.2550
- พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. 2550